

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI
Wtorek, dnia 24 października 1922 roku.

CASINO

Dziś i dni następnych!

Dziś i dni następnych!

Dr. MABUZE OSTANIA III SERJA

Dramat w 6 aktach.

III serja tworzy oddzielną całość — przed rozpoczęciem każdego seansu wyświetla się streszczenie poprzedniej serji...

UWAGA! Treść III serji jest kulminacyjnym punktem dramatu o tak silnem napięciu że wywołuje przejmujące uczucie grozy, lęku gniewu i litości. Treść i genialne wykonanie III serji postawiły obraz Dr. MABUZE w rzędzie najprzedniejszych utworów filmowych i zapewniły mu niebawomy sukces zagranicą i w Warszawie. Za III serje obraz zasługuje na zaliczenie go do arcydzieł filmowych. Ilustracja muzyczna dobrana wyłącznie z klasycznego repertuaru — orkiestra filharmonijna w pełnym zespole

pod batutą p. L. KANTORA.

4427d1

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Naczelnik Państwa w Nowogródku.

(w) Dnia 29 b. m. przybywa do Nowogródka Naczelnik Państwa. W związku z tem powstać ma tu komitet obywatelski złożony z 50 osób. (5)

Sabotaż Ukraińców.

(wp) W związku z aktami sabotażu, uprawianymi przez Ukraińców oraz ze sprawą rozszerzenia właściwości sądów doraźnych na obszar Mał polski minister sprawiedliwości uznał za niezbędne rozciągnąć szczególny nadzór nad sprawami karnymi, wynikłymi na tym obszarze i dla wzmocnienia działalności urzędów prokuratorskich delegował sędziego Edwarda Lorenca do Lwowa i innych miast okręgu apelacji lwowskiej. (4)

Zmiana w Poselstwie sowieckim.

(wp) Poseł sowiecki w Warszawie p. Karachan, pełniący obecnie obowiązki komisarza ludowego do spraw zagranicznych, ma być w dniach najbliższych formalnie odwołany ze stanowiska posła.

Posłem sowieckim w Warszawie pozostanie prawdopodobnie do ychczasowy zastępca p. Karachana, p. Leonid Onoieniskij, któremu rząd polski udzielił już agremnt. (5)

O polskie prawodawstwo morskie.

(wp) Na ostatniem posiedzeniu rady ligi żeglugi polskiej została utworzona specjalna komisja dla współpracy z władzami państwowymi przy opracowywaniu ustawodawstwa morskiego. (5)

Wyjazd członków amb. Japońskiej

(wp) W środe 25 bm. wyjeżdżają z Warszawy sekretarz ambasady japońskiej p. Uh. Wakawo i były attache wojskowy kaw. ord. Virtuti Militari p. Iwanawaki Matasaka

Proces o zamach na Naczelnika Państwa.

OBRONCY OSKARŻONYCH ŻADALI WYŁĄCZNIE PO RUSKU. ABY OBRADY PROWADZONE BYŁY AKT OSKARŻENIA.

LWÓW 23 (PAT) Rozprawa przeciw Fedakowi rozpoczęła się dzisiaj o godz. 10—ej rano.

Po wylosowaniu składu osobowego ławy przysięgłych jeden z obrońców postawił wniosek, aby rozprawy prowadzone były wyłącznie w języku ruskim, przyczem oskarżony Fedak oświadczył, że będzie odpowiadał jedy nie na pytania postawione w języku ruskim.

Przewodniczący odpowiedział na to, że wszyscy oskarżeni rozumieją język polski, a Fedak w czasie śledztwa wyłącznie w tym języku zeznał. Wówczas obrońcy zażądali wyrażnej uchwały trybunału w tym kierunku.

Po naradzie Trybunał oświadczył, że rozprawa będzie prowadzona w języku polskim, zaś w pewnych momentach trybunał będzie się zwracał do oskarżonych i świadków w języku ukraińskim, ponieważ jednak niektórzy przysięgli nie władają dostatecznie tym językiem, do rozprawy powołany będzie zaprzysiężony tłumacz. Kiedy następnie przystąpiono do spisywania generaljów, jeden z obrońców oświadczył, że główny obrońca Fedaka, dr. Zahaikiewicz z Przemysła jest aresztowany, wobec czego obrońca stawia wniosek, aby Trybunał postarał się o uwolnienie dr. Zahaikiewicza, w celu umożliwienia mu obrony.

Trybunał zarządził przerwę i udał się na narady. Po przerwie ogłoszono uchwałę, której trybunał oddała to żądanie, ponieważ badanie przeszkód, dla których dr. Zahaikiewicz nie stanął na rozprawę, nie należy do kompetencji trybunału.

Po zebraniu generaljów od oskarżonych, przystąpiono do odczytania aktu oskarżenia. Przewodniczący zapowiedział, że akt oskarżenia odczytany będzie w języku polskim i ruskim.

Rozpoczęto odczytywanie w języku pol-

skim. Czytanie aktu oskarżenia zajęmie cały dzisiejszy dzień. Z 80-ciu zgłoszonych obrońców, stawiło się 14—tu. Powołano czterech stenografów do rozprawy.

Ławy dziennikarskie przepelnione są po brzegi.

Prokurator oskarża przed Trybunałem sądu przysięgłych:

Stefana Jarosława Fedaka urodz. w 1900 r. we Lwowie obrządku grecko-katolickiego, absolwenta gimnazjalnego, o zamach na życie Naczelnika Państwa, i wojewody lwowskiego Grabowskiego, dokonany 25 września 1921 r. we Lwowie, jako sprawcę i współwinnych Franciszka Józefa Szytyka, Dymitra Palijewa, Ostapa Kobierskiego, Wasyla Kuczalskiego, Michała Matczaka, że przez bezpośrednie porady nauczania i rozkazy zbrodniczy czyn Fedaka wywołali: Bohdana Hnatewicza, Piotra Jaremijzuka, Wiktora Holubowicza, Mikołaja Tofarza, Ostapa Worobijewskiego, Jana Bieleckiego i Eugenjusza Zydlikiewicza, że podlegali przez tworzenie tajnych związków do czynów niebezpiecznych dla państwa i do wojny domowej wewnątrz państwa.

Fedak oskarżony jest z paragrafu 134, 135 U.K., a następnie z paragrafu 134 i 135, i wreszcie z paragrafu 58 i 59 U.K.

Akt oskarżenia zawiera dokładny opis zamachu zeszłorocznego oraz wyświetla machinacje antypaństwowe ukraińców.

„Takie działanie obwinionych — kończy akt oskarżenia, przedzi czy później musi spowodować zaburzenia wewnętrzne, niepokoje, a nawet rozlew krwi. Zamierzenia w tym kierunku są jasne, a tak zapamiętałe, iż nawet wykrycie organizacji, więzienie w areszcie śledczym znacznej ilości organizatorów, nie położyło kresu knowaniom.

Przedmiotowo i podmiotowo oskarżenie o zbrodnię zdrady głównej jest uzasadnione.

O wstrzymanie sabotażu.

RADA NACJONALNA UCHWAŁA „JAKIŚ ŻYWSZY RUCH“.

LWÓW 23 (Tel. wł.) Przed kilku dniami odbyły się we Lwowie obrady ukraińskiej Rady Nacjonalnej, która stanowi tajny parlament ukraiński. Przy udziale około 20 osób referował kurjer Petruszewicz z Wiednia, na którego rozkaz uchwalono wstrzymać się zupełnie od wyborów, wzmocnić akcję sabotażu

politycznego, przygotować ewentualne zbrojne wystąpienie i stworzyć wspólny front z Ukrainą Sowiecką przeciw Rządowi Polskiemu. Spodziewać się należy, że w ostatnich dniach przed wyborami hajdamacy zechcą wywołać jakiś żywszy ruch, ażeby przeszkodzić wyborom.

ODROKŁA KONFERENCJI POKOJOWEJ.

ZAPROSZENIE EGIPTU, ANGLJA NIE WPŁYWA NA ODROCZENIE.

LONDYN 23 (PAT) „Times“ dowieduje się, jakoby zainteresowane mocarstwa życzliwie były usposobione dla projektu zaproszenia Egiptu do wzięcia udziału w konferencji pokojowej. (5)

BORDEAUX 23 (PAT) Radio. Wbrew informacjom dzienników, rząd angielski nie poczynił dotychczas w Paryżu żadnych kroków w celu odroczenia konferencji pokojowej w sprawach Bliskiego Wschodu. (5)

O nowy rząd angielski.

BONAR LAW PRZYWÓDCĄ KONSERWATYSTÓW, FORMALNE PRZYJĘCIE MISJI TWORZENIA GABINETU. DEKLARACJA PRASY O ZADANIACH PRZYSZŁEGO RZĄDU

LEAFIELD 23 (PAT) Radio. Jak było do przewidzenia, na dzisiejszym zebraniu konserwatystów i członków parlamentu Bonar Law został wybrany przywódcą partii. Natychmiast po zamknięciu zebrania desygnowany premier odwiedził króla i formalnie przyjął misję tworzenia gabinetu.

PARYŻ 23 (AW) Desygnowany na prezydenta ministrów Bonar Law złożył deklarację przyszłej polityki wobec państw sprzymierzonych, co jest żywo komentowane. Bonar Law oświadczył, że życzeniem Anglii jest ufundowanie polityki zagranicznej Anglii na

najzupełniejszym porozumieniu z sojusznikami.

LONDYN 23 (PAT) „Observer“ pisze: Pierwszym i głównym zadaniem nowego rządu musi być uregulowanie spraw zagranicznych, stosunku do Rosji i Turcji. Przede wszystkim stosunek do Francji ulec gruntownej poprawie. Porozumienie z Francją jest kwestją najpilniejszą i najważniejszą, zwłaszcza wobec zbliżania się rozstrzygającej fazy w kwestji odszkodowań. Anglja nie może niczego uczynić dla Niemiec.

Zaostrzona sytuacja w Niemczech.

ECHA ZAMACHU NA KANCLERZA. WYSTĄPIENIE SOCJALISTÓW. KONFERENCJA PRZYWÓDCÓW STRONNICTW. WYWIAD Z KANCLERZEM.

BERLIN 23 (PAT) W sprawie planowanego zamachu na kanclerza Wirtha donoszą, że do Berlina został wezwany naczelny prokurator Rzeszy, Ebermeier, który objął kierownictwo śledztwa w tej sprawie. Aresztowany w miejscowości Hagen, młody człowiek, który miał wykonać zamach, został przesłuchany przez naczelnego prokuratora. Powtórzył on swoje zeznania poprzednie, iż został namówiony do wykonania zamachu na kanclerza. Urzędnicy państwowej policji politycznej badają prawdziwość zeznań aresztowanego, które nasuwają pewne wątpliwości. Według „Deutsche Allgemeine Zeitung“ naczelny prokurator polecił aby nie podawano do wiadomości publicznej żadnych szczegółów śledztwa, prowadzonego z całą energią. (4)

BERLIN 23 | 10 (AW) Berlińskie dzienniki donoszą, że wewnętrzna sytuacja w Niemczech bardzo się zaostrzyła. Grozi wielkie przesilenie parlamentarne, a to z tego powodu, że socjaliści mają zamiar wycofać się z koalicji rządowej, ponieważ rząd zamierza przeprowadzić podwyżkę cen zboża i ponieważ nie uczy

nił dotychczas zażość rządzącom socjalistów, w sprawie zaskewierowania dewiz zagranicznych znajdujących się w posiadaniu prywatnym.

Spadek marki i obiegające pogłoski, jako by rząd francuski zamierzał wystosować ostrą notę do rządu niemieckiego w kwestji reparacyjnej, niezwykle komplikują sytuację.

Kanclerz Rzeszy zaprosił przywódców stronnictw, w celu odbycia z nimi konferencji. Powszechnie sądzą, że w bieżącym tygodniu zapadną bardzo poważne decyzje.

BERLIN 23 | 10 (AW) Przedstawiciel „Sohn und Montag Zeitung“ w wywiadzie z kanclerzem Wirthem otrzymał od niego zapewnienie, że ostatni paniczny nasrój w sferach handlowych w związku ze stanem gospodarki jest nieuzasadniony i że raczej wywołuje go niepewność co do politycznego położenia Europy środkowej.

Wirth dał wyraz stanowczemu przekonaniu, że nie należy obawiać się wybuchu zaburzeń rewolucyjnych z powodu gwałtownej devaluacji marki. (4)

tutejsze przewidują zarządzanie szeregu surowych środków przeciwko spekulacji walutowej, dochodzących aż do konfiskaty nielegalnie nabytych dewiz. (4)

Czerwoni zabiorcy.

MOSKWA 23 (PAT) Według wiadomości z Moskwy oddziały armii sowieckiej na Dalekim

Wschodzie podeszły już do granic Orsk, znajdując się w odległości kilkuset kilometrów od Władywostoku. Dla pertraktacji o do warunków oddania Władywostoku, na miejsce tą przybyli z Władywostoku oficerowie japońscy. Do portu Władywostok zawinęła eskadra japońska. Sa perzy japońscy zniszczyli baterie nadbrzeżną we Władywostoku. Dla ochrony swego przed stawicielstwa Chiny wystąpiły do Władywostoku swój krawoznik. (4)

Kto winien.

PARYŻ 23 (PAT) Ag. Havasa donosi z Aten: Komisja śledcza w sprawie odpowiedzialności za klęskę Greków w Azji Mniejszej, zarządziła aresztowanie drugiego szefa sztabu generalnego armii greckiej gen. Saratigosa. (5)

Dymisja gabinetu Pasiocha.

BELGRAD 23 (PAT) Czeskie Biuro Pras. donosi: Na skutek porozumienia, zawartego między radykałami a demokratami, gabinet Pasiocha w pierwszych dniach listopada ma podać się do dymisji. (5)

TELEFONEM Z WARSZAWY

OTWARCIE NAJW. TRYBUNAŁU ADM.

(*) Wczoraj odbyła się uroczystość otwarcia najwyższego trybunału administracyjnego. Uroczystość rozpoczęła się o godz. 10 rano nabożeństwem w katedrze św. Jana, odprawionem przez kardynała Kakowskiego. Na nabożeństwie obecni byli: premier Nowak oraz szereg ministrów i przedstawiciele władz miejskich. O godz. 5 po południu odbył się dalszy ciąg uroczystości, a mianowicie uroczystość zebrania w wielkiej sali pałacu Rzeczypospolitej. (4)

W SPRAWIE PORTU W TCZEWIE.

(*) Poruszana niejednokrotnie w prasie sprawa projektu budowy portu morskiego w Tczewie, z powodu znacznych trudności natury finansowej, narazie nie ma wielkich szans zrealizowania, tembardziej, że wobec przyjęcia przez sejm ustawy o budowie portu w Gdyni, wysiłki władz skierowane są w tym kierunku. (5)

Z OSTATNIEJ CHWILI

KONFERENCJA NIEMIECKICH ZW. GORNICZYCH.

KATOWICE 23 (PAT) Wczoraj odbyła się konferencja niemieckich związków górniczych w polskiej części G. Śląska. Na konferencji obradowano nad podwyższeniem płac. Przyjęto dwie rezolucje. Rezolucja pierwsza żąda natychmiastowego podjęcia rokowań z pracodawcami dla podniesienia obecnych stawek o 200 proc. W rezolucji drugiej robotnicy niemieccy żądają zwołania powszechnego kongresu rad załogowych G. Śląska, w celu utworzenia jednolitego frontu robotniczego. (5)

MORATORJUM UZYSKANE.

BERLIN 23. 10. (A. W.) Pertraktacje w sprawie uregulowania dalszych spłat wyrównawczych zakończyły się. Niemcy uzyskali moratorium dla wszystkich spłat do lipca 1923 roku. Stosowna umowa ma być przedłożona odpowiedniemu rządowi sprzymierzonym. Z drugiej strony gabinet Rzeszy przygotowuje memoriał, który będzie przedłożony Reichstagowi. (5)

ANGORA NIE UZNAJE.

LONDYN 23 (PAT) Jak donoszą z Angory, zgromadzenie narodo we przyjęło ustawę orzekającą, że wszystkie zaciągnięte przez rząd konstantynopolitański pożyczki oraz wszelkie przez tenże rząd przyznane koncesje zostają unieważnione i mają być uważane za nieistniejące. (5)

TELEGRAMY.

Walka ze spadkiem marki.

BERLIN 23 (PAT) Kanclerz Rzeszy odbył dziś konferencję z przywódcami stronnictw, w sprawie spadku marki niemieckiej. Dzienniki

Maks Linder redivivus ???

